

3.3 Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

3.3.1 Inleiding

De gemeente beheert de openbare ruimte waarin een groot aantal activiteiten plaatsvindt zoals wonen, werken en recreëren. Voor deze activiteiten zijn kapitaalgoederen nodig: wegen, riolering, kunstwerken, groen, verlichting en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten. In dit onderdeel van de programmabegroting wordt aangegeven voor welk ambitieniveau de gemeente heeft gekozen, inclusief de financiële consequenties hiervan. Het door de raad gewenste onderhoudsniveau is van invloed op de lasten.

Het beleid betreffende de kapitaalgoederen wordt door middel van beleidsnota's vastgesteld. Dergelijke nota's bieden de mogelijkheid om algemene beleidslijnen met betrekking tot de inhoudelijke kaders (de visie van de raad op de kwaliteit van de kapitaalgoederen) en procedurele kaders (afspraken tussen raad en college over besluitvorming en informatievoorziening) vast te stellen.

Het beleid van de gemeente voor het onderhoud van kapitaalgoederen is o.a. opgenomen in:

- het Groenbeleidsplan (vastgesteld in 2015);
- de Nota onderhoud gebouwen (vastgesteld in 2006);
- het Gemeentelijk Rioleringsplan 2012-2018 (vastgesteld in 2011);
- het Beleidsplan onderhoud wegen 2015-2025 (vastgesteld in 2014);
- het Beleidsplan openbare verlichting (vastgesteld in 2014);
- het Beheerplan onderhoud bruggen (vastgesteld in 2014);
- de Speelplaatsennota (vastgesteld in 2016).

Als uitgangspunt geldt dat op basis van beheerplannen jaarlijks budgetten worden geraamd voor het onderhoud dat in het begrotingsjaar moet worden uitgevoerd en dat voldoende wordt gereserveerd (stortingen in onderhoudsvoorzieningen) voor het uitvoeren van toekomstig onderhoud. Hierna gaan we nader in op de specifieke beleidsvelden.

3.3.2 Openbaar groen en speelvoorzieningen

De gemeenteraad heeft op 31 maart 2015 het groenbeleidsplan Sliedrecht vastgesteld. Het geactualiseerde groenbeleidsplan vormt de basis voor het groenbeheer en toekomstige ontwikkelingen met betrekking tot groen in Sliedrecht. Op basis van dit plan wordt door middel van het regulier groenbeheer en renovatieprojecten consequent naar de vastgelegde kwaliteiten en eindbeelden toegewerkt. Aanpassingen van het groen worden op basis van dit plan op verantwoorde wijze gemaakt. Het plan vormt ook een belangrijk toetsingskader bij de belangenafwegingen tussen groene en overige functies en geeft de nieuwe beleidskaders voor verkoop en verhuur van gemeentelijk groen. In dit plan zijn tevens de beeldkwaliteiten van het beheer in de verschillende gebieden van Sliedrecht opgenomen. De gemeente Sliedrecht vindt het van belang dat de gemeente voldoende groen heeft en behoudt. Om te bewaken dat er voldoende bomen in de gemeente blijven, wordt bijgehouden hoeveel kapvergunningen verleend worden en hoeveel bomen worden aangeplant. Er zijn vanuit bezuinigingsoogpunt in het verleden keuzes gemaakt ten aanzien van het beheer en onderhoud van groen. De afgesproken beeldkwaliteit wordt door deze bezuinigingen op het beheer van groen niet altijd meer gehaald. Enerzijds is dit te wijten aan de piekmomenten die het groenbeheer kent. Anderzijds aan het gebrek aan budget om in het groen te kunnen investeren (veranderen en/of vernieuwen). Door bij het groen herschikking van taken toe te passen wordt binnen de begroting ruimte gecreëerd om ook bij piekbelasting adequaat in te kunnen grijpen. Dit deel wordt budgetneutraal opgelost. Een raadsvoorstel om versleten groen eerder te kunnen vervangen en om op locaties zoals de toegangswegen, ontsluitingswegen en bijzondere locaties te kunnen investeren of dermate om te vormen dat dit de beeldkwaliteit ten goede komt, zal aan de gemeenteraad worden aangeboden.

Op 10 mei 2016 ging de gemeenteraad unaniem akkoord met het voorstel om in vijf jaar tijd de speelplekken in Sliedrecht op te knappen en om te vormen tot uitdagende speel-, sport- en ontmoetingsplekken. Iedere buurt krijgt meerdere speelplekken met uitdagende speeltoestellen, passend bij deze tijd. Naast spelen en sporten komt de focus ook te liggen op ontmoeting tussen jong en oud in de buurt. Er wordt ruim een miljoen euro geïnvesteerd om dit project in vijf jaar tijd af te ronden. In 2016 is de voorbereiding gestart en daarmee worden in 2016/2017 in principe de volgende buurten aangepakt;

- Stationsweg, Winklerplein Noord en Zuid, Buitenuitbreiding oost, Vogelbuurt Noord en Zuid, Prickwaert, Weresteijn, De Grienden en Middenveer.

3.3.3 Riolering

De gemeentelijke taken op het gebied van de riolering zijn gebaseerd op de Waterwet. Voor de uitvoering van deze wettelijke verplichting is gemeentelijke autonome beleidsruimte beschikbaar. Naast de waterwet moet voldaan worden aan de richtlijnen van de waterkwaliteitsbeheerders (Waterschap Rivierenland en Rijkswaterstaat). Goede aanleg en beheer van de riolering is van groot belang voor de gezondheid van onze burgers en onvoldoende zorg voor het gangbaar houden van het rioolstelsel kan leiden tot schadeclaims. De gemeente Sliedrecht vindt een goed functionerend en klimaatbestendig rioolstelsel belangrijk.

In het najaar van 2011 zijn door de raad door middel van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2012-2018 de beleidskaders vastgesteld. Het GRP is ook voorzien van een meer-jaren programmering. Voor de komende jaren zijn onder andere de volgende grote rioleringsprojecten in het GRP opgenomen:

- Prof. Lorentzlaan en omgeving (Riolvervanging Burgemeester Winklerplein noord). In 2015 is de werkvoorbereiding gestart en heeft de aanbesteding plaatsgevonden. De uitvoering is in 2016 en in 2017 is de eindafrekening
- Talmastraat en omgeving (Staatsliedenbuurt). Dit werk wordt gelijktijdig met de ontwikkeling van de Staatsliedenbuurt uitgevoerd. De geplande uitvoeringsjaren zijn 2017, 2018 en 2019
- Re-linen stamriool (op het traject De Savornin Lohmanlaan, Simon Stevinstraat, Tiendweg, Stormrand en Hoepel. Daarnaast een stukje riool Thorbeckelaan en het riool in Kleindiep)
- Afkoppelen in combinatie met herstraten, reconstructies etc. (hier is het principe van werk met werk maken van toepassing)

Het GRP houdt rekening met de zogenoemde verbrede rioolheffing. Er wordt expliciet aandacht besteed aan de zorgplichten voor hemel- en grondwater. Het verbrede GRP bevat ook een overzicht van de in de gemeente aanwezige voorzieningen voor de inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater en de gevolgen van de klimaatveranderingen. Ook zijn maatregelen ter voorkoming of beperking van nadelige gevolgen van de grondwaterstand opgenomen. We constateren dan ook dat Sliedrecht al sinds 2003 aan de basisinspanning riolering voldoet. Ook bij heftige regenbuien voldoet ons stelsel afdoende om schade bij woningen en bedrijven zo veel mogelijk te beperken. De recente extreme bui d.d. 31 augustus 2015 (T10) heeft, in vergelijking met onze omgeving, tot relatief weinig overlast geleid. Wij zullen ons beleid dan ook op deze voet doorzetten.

3.3.4 Waterbeheer

In januari 2005 is het Stedelijk Water Plan (SWP) vastgesteld. Dit plan had een looptijd tot 2009, maar is, na de evaluatie met het Waterschap in 2011, verlengd voor onbepaalde tijd. Met de uitvoering van de maatregelen, zoals het afkoppelen van verharde oppervlakten, werd al in 2004 begonnen. Het Gemeentelijk Afkoppel Plan (GAP) sluit aan op de uitgangspunten van het SWP. Het afkoppelen van verhardingen heeft voor zowel de waterkwaliteit als de waterkwantiteit geen nadelige gevolgen. Voor de vereiste waterberging moet de gemeente binnen de bebouwde kom nog 0,7 ha open water realiseren (1,5 ha is tot 2016 reeds gerealiseerd). Daar waar zich kansen voordoen zullen we deze laatste hoeveelheid nog realiseren.

In de polder moet nog 8,2 ha waterberging worden aangelegd. De aanleg van de waterberging wordt in samenwerking met het Waterschap uitgewerkt en wordt betrokken bij de gebiedsontwikkeling ten noorden van de Betuweroute. In 2016 is hiervoor in de vorm van een pilot een herberekening gemaakt. In de ontwikkeling van het recreatieve knooppunt is in ieder geval al 2,35 ha van deze berging voorzien.

Sinds 1 januari 2015 is 75% van de watergangen in beheer en eigendom overgegaan naar Waterschap Rivierenland. Daarmee hebben al deze watergangen conform de keur en legger van WSRL tevens een A status gekregen. Er zijn een groot aantal watergangen uitgebaggerd en er zijn tewaterlaatplaatsen voor het onderhoud van watergangen gerealiseerd. Daarnaast is in overleg met het Waterschap Rivierenland afgesproken dat we gezamenlijk acties blijven uitvoeren in het kader van kroosruimen. Dit gebeurt met 50% cofinanciering vanuit WSRL.

3.3.5 Wegen

Eind 2014 is het Beleidsplan Onderhoud Wegen 2015-2025 vastgesteld. Dit nieuwe beleidsplan gaat voort op de ingezette lijn van het voorgaande beleidsplan onderhoud wegen. Een belangrijke conclusie daarbij is dat de in dat plan gemaakte beleidskeuzen goed zijn uitpakkt, zowel kwalitatief als financieel.

- Kwaliteit: In vergelijking met het vorige plan is de kwaliteit nagenoeg hetzelfde gebleven. De huidige kwaliteit is te vergelijken met beeldkwaliteit B welke gelijk staat aan de CROW-norm.
- Financiën: In de komende periode van 5 jaar zijn beperkte maar voldoende financiële middelen gereserveerd. Ook is, op basis van de laatste meting, op de lange termijn de storting in de voorziening onderhoud wegen toereikend om de komende 10 jaar de kwaliteit van de verharding op het CROW-kwaliteitsniveau te houden.

In het geactualiseerde beleid zijn de belangrijkste uitgangspunten dan ook gehandhaafd, te weten:

- Het voorkomen van kapitaalsvernietiging;
- Het voorkomen van te grote hoogteverschillen met betrekking tot toegankelijkheidseisen;
- Het voorkomen van schadebeelden waarbij het risico van schadeclaims van toepassing is.

Daar waar nodig is het beleid bijgesteld naar de huidige regelgeving. In het beleidsplan is tevens een afwegingskader opgesteld voor het onderhoud zodat transparant keuzen kunnen worden gemaakt binnen de beschikbare budgetten. Daarnaast is in het beleidsplan de technische kwaliteit direct vertaald naar een beeldkwaliteit. Dit bevordert het integrale onderhoud van de openbare ruimte. In 2015 zijn twee meerjaren onderhoudsbestekken aanbesteed (asfalt en elementen onderhoud). Hiermee wordt het klein onderhoud van wegen geregeld. In 2017 zal een nieuwe aanbesteding van beide bestekken plaats vinden.

In het Integrale Meer Jaren Operationele Programma (IMJOP) is in 2017 groot onderhoud gepland aan de volgende wegen:

- Prickwaert. Een deel hiervan wordt reeds in 2016 uitgevoerd. Aansluitend hierop volgt in 2017 de rest.
- Kerkbuurt-west en Molendijk-oost. Herinrichting dijk i.c.m. maatregelen dijkvisie. Het werk is reeds gestart in 2016. Afronding vindt plaats in 2017.
- Molendijk-west. Aansluitend op de afronding van Molendijk-oost.
- Onderhoud Marisstraat/Blankenstraat.
- Onderhoud Hoepel-noord.
- Talud Sportlaan, in combinatie met de ontsluiting Stationspark I en aansluiting Lockhorst.

3.3.6 Bruggen

Er is op initiatief van de raad een meerjarenonderhoudsprogramma opgesteld om alle bruggen in de gemeente Sliedrecht te herstellen en te behouden. In afgelopen jaren zijn en in de komende jaren zullen bijvoorbeeld diverse traditionele bruggen door meer duurzame bruggen met stalen liggers, kunststof dekken en houten leuningenvervangen worden. Na de inhaalslag in 2015/2016 waarbij negen bruggen gedeeltelijk of geheel zijn vervangen, is in 2017 alleen klein onderhoud gepland.

3.3.7 Openbare verlichting

De gemeente Sliedrecht heeft het beheer en onderhoud van de openbare verlichting ondergebracht bij Stadsbeheer Dordrecht (SBD). Op basis van metingen heeft Stadsbeheer Dordrecht een vervangingsplan opgesteld. In 2014 is een nieuw beheerplan openbare verlichting opgesteld. In dit plan is ook de toepassing van energiezuinige LED verlichting opgenomen. De vervangingsplannen van de openbare verlichting worden integraal afgestemd op de uitvoering van onderhoud wegen en/of riolering. Bij alle grote werken in de openbare ruimte (zie wegen en riolering) zijn de lichtmasten en armaturen vervangen voor LED verlichting.

3.3.8 Gebouwen

De "Nota onderhoud gebouwen" is vastgesteld in de raad van 18 december 2006 en zal worden herijkt in 2016/begin 2017. Door middel van deze nota wordt een onderbouwing gegeven van de onderhoudsbudgetten voor gebouwen in de begroting van Sliedrecht. Met betrekking tot het beheer van het vastgoed wil Sliedrecht het voortouw nemen in het kader van duurzaamheid en milieuvriendelijk energiegebruik. Waar mogelijk zullen wij zonnepanelen plaatsen op onze gebouwen.

3.3.9 Binnenhaven

Hieronder valt het op diepte houden van de gemeentehaven en het daarvoor periodiek peilen, het onderhouden van de steigers en de walstroomvoorziening. Eens per 10 jaar dient rekening te worden gehouden met een hoge piek aan kosten voor baggerwerkzaamheden. Deze was gepland in 2016, maar gezien de waarden uit metingen is dit niet nodig gebleken. De onderhoudsmaatregelen zijn verwerkt in de voorziening onderhoud haven. Hiervoor is in 2016 een nieuw beheerplan opgezet.

3.3.10 Aanlegsteiger waterbus

Het vervoer door de Waterbus is geregeld in het contract tussen de Provincie en Aquabus BV. De gemeente Sliedrecht betaalt hiervoor jaarlijks een bijdrage aan Bureau Drechtsteden. Het (groot-) onderhoud van de aanmeerplaats (pontoon) verloopt volgens een overeenkomst met het Havenbedrijf Dordrecht. De onderhoudsmaatregelen zijn verwerkt in de voorziening onderhoud ponton Waterbus. Hiervoor is in 2016 een nieuw beheerplan opgesteld

3.3.11 Reserveringen voor onderhoud

In het kader van de begroting is het van belang dat wordt aangegeven dat er voldoende wordt gereserveerd voor toekomstig onderhoud. In 2017 zullen de volgende stortingen (zie tabel 1) plaatsvinden in de diverse onderhoudsvoorzieningen:

Tabel 1:

Omschrijving	Categorie BBV	Programma	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Zalencentrum De Lockhorst	Gebouwen	1	21.804	21.804	21.804
Diverse multifunctionele accommodaties	Gebouwen	1	17.055	17.055	17.055
Verenigingsaccommodatiegebouw	Gebouwen	1	4.862	4.862	4.862
Binnensportaccommodaties	Gebouwen	1	30.660	30.660	30.660
Buitensportaccommodaties	Gebouwen	1	11.716	3.939	0
Zwemaccommodatie De Lockhorst	Gebouwen	1	29.909	29.909	29.909
Recreatie voorzieningen	Groen	1	4.384	4.384	4.384
Subtotaal Programma 1			120.390	112.613	108.674
Begraafplaats (gebouw)	Gebouwen	3	882	882	882
Begraafplaats (plantsoen)	Groen	3	2.283	2.283	0
Kinderboerderij (gebouw)	Gebouwen	3	3.753	3.753	3.753
Kinderboerderij (plantsoen)	Groen	3	1.919	1.919	0
Watergangen en sloten	Water	3	8.972	8.972	8.972
Speelvoorzieningen	Groen	3	69.803	69.803	0
Openbaar groen	Groen	3	19.519	12.019	0
Wijkonderkomens plantsoenen	Groen	3	1.382	1.382	1.382
Onderhoud riolering	Riolering	3	1.518.364	1.518.364	1.518.364
Onderhoud wegen	Wegen	3	984.104	879.051	915.158
Bruggen	Wegen	3	50.862	62.862	62.862
Openbare verlichting	Wegen	3	97.236	107.236	107.236
Binnenhaven	Water	3	5.802	5.802	5.802
Ponton waterbus	Water	3	4.290	4.290	4.290
Toren NH-kerk met uurwerk	Gebouwen	3	1.837	1.837	1.837
Klok en carillon raadhuis	Gebouwen	3	1.462	1.462	1.462
Gemeentewoningen	Gebouwen	3	7.752	7.752	0
Standplaatsen woonwagens	Gebouwen	3	5.260	5.260	5.260
Woonwagens	Gebouwen	3	1.328	1.328	1.328
Subtotaal Programma 3			2.786.810	2.696.257	2.638.588
Raadhuis	Gebouwen	4	10.331	10.331	10.331
Vlaggen	Overig	4	265	265	265
Brandweerkazerne (incl. dienstwoningen)	Gebouwen	4	5.002	5.002	5.002
Gemeentekantoor	Gebouwen	4	22.576	22.576	22.576
Gemeentewerf	Gebouwen	4	4.565	4.565	4.565
Subtotaal Programma 4			42.739	42.739	42.739
Totaal generaal			2.949.939	2.851.609	2.790.001